

Een sluitend meerjarenperspectief

van de gemeente

AMELAND

INITIATIEFVOORSTEL

Ballum-Ameland, 13 maart 2005

Aan de Raad van de Gemeente Ameland

In verband met de huidige financiële positie van de gemeente Ameland heeft de fractie van Ameland'82 gemeend met een initiatiefvoorstel te moeten komen teneinde een bijdrage te leveren aan een oplossing van de gerezen problemen.

I. INLEIDING

Enkele weken geleden bereikten ons de eerste berichten dat er onverwacht problemen waren gerezen met betrekking tot de financiële positie van de gemeente Ameland. Het college van B&W had inmiddels gesproken over oplossingen en maatregelen die ertoe moesten leiden dat de gemeente Ameland weer financieel gezond kon worden en verwachtte hiermee de raad nader te kunnen adviseren over het toekomstig financieel beleid. In afwachting van dit nadere advies is de fractie van Ameland'82 echter de mening toegedaan dat er reeds nu snel duidelijkheid moet komen over de te nemen maatregelen en besluiten, teneinde de financiële problemen van de gemeente Ameland adequaat te kunnen aanpakken. Vanzelfsprekend kan het maken van een goede afweging en een samenhangend pakket maatregelen bijdragen aan het bereiken van een oplossing voor de problemen. Het moment waarop daarvoor richtinggevende uitspraken kunnen worden gedaan c.q. besluiten kunnen worden genomen wordt echter pas in de loop van dit begrotingsjaar verwacht. Het is daarentegen van groot belang reeds nu te kunnen beschikken over een (voorlopig) sluitend meerjarenperspectief. Dat heeft vooral tot doel enkele investeringsplannen die in een vergevorderd stadium verkeren en voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van externe financiering en subsidiëring veilig te stellen. Daartoe wil de fractie van Ameland'82 zich thans inspannen vooralsnog een aangepaste en sluitende meerjarenbegroting te presenteren.

II. UITWERKING

1. Algemeen

In de vastgestelde begroting 2005 en meerjarenbegroting 2005-2008 is rekening gehouden met de lasten van enkele grote investeringsprojecten die gepland staan voor de jaren 2005 tot en met 2008. Dit heeft onder meer een aanzienlijke lastenverzwaring in de meerjarenbegroting tot gevolg en per saldo begrotingstekorten. De fractie van Ameland'82 heeft bij de behandeling van de Begroting 2005 reeds uitgesproken dat zij zich grote zorgen maakt over het algehele economische klimaat, de marktontwikkelingen in de toeristische sector en de teruglopende cijfers in de Amelandse bedrijven. Zij heeft daarbij tevens gesteld dat het de gemeente Ameland zou sieren eerder een pas op de plaats te maken dan door te gaan met allerlei grote en dure projecten. Ook heeft de fractie van Ameland'82 gewezen op meerdere onzekerheden, zoals bijv. de toekomst van het openbaar vervoer op Ameland en de effecten van het toekomstig onderhoud aan de overgenomen veerдам, welke zij als uiterst risicovol heeft gewaardeerd.

De fractie van Ameland'82 was dus toen al van mening dat een kritische beoordeling van de lijst met grote projecten zeker op z'n plaats zou zijn en dat het dan ook zinvol was bepaalde keuzes te maken. Het is dan ook verstandig eerst eens te kijken naar plannen die voldoende helder zijn, te meer daar alle beleidsvoornemens ook nog niet volledig zijn uitgewerkt in concrete plannen. Datzelfde geldt voor plannen die in een bepaalde mate 'gevoelig' zijn, omdat het beoogde draagvlak in de raad nog bepaald dient te worden, of omdat er mogelijk politieke discussies aan de orde kunnen zijn.

2. Het maken van een keuze

Op basis van de onlangs gepresenteerde negatieve begrotingscijfers ligt het voor de hand allereerst alle grote projecten te parkeren c.q. uit te stellen tot de voorjaarsnotitie en het jaarverslag 2004 gereed zijn of tot het moment van behandeling van de Kadernota 2006-2009. Tevens kan de raad dan praten over een mogelijke herziening van het meerjarenperspectief, zowel qua belastingdruk als qua investeringsbehoefte. Indien noodzakelijk kan de raad daarbij ook prioriteiten stellen en/of nieuwe keuzes maken die voor Ameland van belang zijn. Daarom is het van belang de besluitvorming over investeringen en belastingdruk op een samenhangende manier in de komende maanden te voeren. Met andere woorden, voorkomen moet worden dat er nu voorbarige conclusies worden getrokken en overhaaste beslissingen worden genomen.

3. Voortgang lopende projecten

Hiervoor is reeds gemeld dat het van belang is eerst eens te kijken naar plannen die thans voldoende helder en voorbereid zijn. Een enkel project, te weten de reconstructie van de dorpskern Buren, is zelfs al in uitvoering genomen. Vervolgens verkeren enkele plannen in een dermate vergevorderd stadium van voorbereiding dat het gewenst is juist hieraan voorrang te verlenen, te meer daar externe financiering en subsidiëring onmisbaar is voor de verwezenlijking van deze projecten. Voornoemde cofinanciering kan en zal echter alleen plaatsvinden als de gemeente Ameland een substantiële eigen bijdrage verbindt aan de financiering van deze projecten. Het gaat dan om de volgende projecten:

1. Het fietspad Hollum-Oerd;
2. Het Redding-en Maritiem Informatiecentrum te Hollum;
3. Het Kennis- en Innovatie (Natuur)centrum te Nes.

Het eerste project verkeert in een dusdanig stadium dat kan worden gerekend op cofinanciering van ongeveer 2/3 van de bruto-investeringskosten. Het eigendom van het bestaande fietspad is onlangs door de gemeente overgenomen van Rijkswaterstaat. Reeds geruime tijd bestaat binnen de raad unanimitieit over de wenselijkheid dit druk bereden fietspad te verbeteren en aan de nieuwste veiligheidsnormen aan te passen. Gebleken is dat de laatste twee genoemde projecten reeds in december 2004 "kompaswaardig" waren, hetgeen inhoudt dat ze in aanmerking kunnen komen voor een aanzienlijke subsidie uit "kompas"geldten c.q. uit provinciale middelen. Het ligt dan ook voor de hand omwille van de voortgang van deze projecten allereerst de financiële mogelijkheden binnen de gemeente Ameland te onderzoeken, teneinde deze in relatie tot genoemde externe cofinanciering veilig te stellen.

4. De programmabegroting 2005-2008

A. De begrotingssaldi moesten onlangs door enkele forse tegenvallers in negatieve zin worden bijgesteld. Doorrekening hiervan levert het volgende meerjarenperspectief op:

Jaarschijf:	2005	2006	2007	2008
Begrotingssaldo	./ 721.118	./ 656.201	./ 482.818	./ 341.686
	=====	=====	=====	=====

De kapitaallasten van alle grote projecten zijn in deze uitkomsten meegenomen en hebben dus een aanzienlijke invloed op de diverse begrotingsuitkomsten. Indien deze negatieve begrotingssaldi echter worden bijgesteld en worden “ontdaan” van deze kapitaallasten, dan ontstaat er een veel beter beeld en wel zódanig dat het jaar 2008 weer een positief begrotingssaldo oplevert. Het volgende schema maakt dit duidelijk:

Jaarschijf:	2005	2006	2007	2008
Begrotingssaldo	./ 721.118	./ 656.201	./ 482.818	./ 341.686
Af: kapitaallasten van alle grote projecten	<u>345.156</u>	<u>415.108</u>	<u>405.394</u>	<u>448.179</u>
“Gezuiverde saldi”	./ 375.962	./ 241.093	./ 77.424	+ 106.493
	=====	=====	=====	=====

B. Een ander onderdeel van de meerjarenbegroting betreft de ontwikkeling van de algemene reserve. Deze bedraagt per 1-1-2005 ± € 3.4 miljoen. In de vastgestelde meerjarenbegroting 2005-2008 is als uitgangspunt genomen dat er gedurende de jaren 2005 tot en met 2007 een totaal bedrag ad € 2.000.000,-- onttrokken wordt aan de algemene reserve ter dekking van de investeringskosten van enkele grote projecten. In de begroting heeft deze toerekening als volgt plaatsgevonden:

2005:	€ 450.000,--	project “reconstructie dorpskern Buren”;
	<u>€ 550.000,--</u>	project “fietspad Hollum-Oerd”;
	€ 1.000.000,--	
2006:	€ 500.000,--	project “reconstructie overige dorpskernen”;
2007:	<u>€ 500.000,--</u>	project “reconstructie overige dorpskernen”;
Totaal	<u>€ 2.000.000,--</u>	

- C. In de toelichting op de programmabegroting staat vermeld dat de Algemene reserve per 31-12-2008 daalt tot ruim 1 miljoen euro. Zowel met de onder B hiervoor genoemde onttrekkingen ad 2 miljoen euro als met de eerder begrote exploitatiesaldi in de jaren 2005 tot en met 2008 is dan rekening gehouden. Op grond van de bijgestelde begrotingssaldi zoals hiervoor onder A vermeld zou de Algemene reserve echter nog verder dalen en ver onder de kritische grens uitkomen. Aan de andere kant is in deze ontwikkeling geen rekening gehouden met de bijdrage van RWS wegens de door de gemeente Ameland overgenomen projecten veerdam e.d., totaal groot 1.9 miljoen euro, welke geheel of gedeeltelijk weer aan de Algemene reserve zou kunnen worden toegevoegd.
- D. Als daarentegen wordt uitgegaan van de “gezuiverde” begrotingssaldi welke onder A staan vermeld, m.a.w. als er dus in het geheel geen kapitaallasten van grote projecten zouden worden doorberekend en er ook geen onttrekkingen ten behoeve van grote projecten (zoals onder B staan opgesomd) zouden plaatsvinden, dan zou de Algemene reserve per 31-12-2008 uitkomen op ruim 2.9 miljoen euro. Als tenslotte de bijdrage van RWS van 1.9 miljoen euro ook nog hieraan zou worden toegevoegd, dan zou de Algemene reserve per 31-12-2008 ruim 4.8 miljoen euro bedragen.
- E. Op grond van de hiervoor genoemde overwegingen is het dus bij “ongewijzigd beleid” mogelijk zowel een sluitend meerjarenperspectief als een forse toename van de Algemene reserve per 31-12-2008 te bereiken. Maar het is op basis van de uitgangspunten zoals vermeld onder 3: “voortgang lopende projecten” tevens gewenst een nieuwe doorrekening te maken en te onderzoeken in hoeverre deze projecten als nieuw beleid kunnen worden vertaald in het meerjarenperspectief. Hierna wordt dit verder uitgewerkt waarbij zij opgemerkt, dat er vanzelfsprekend ook varianten hierop mogelijk zijn.

5. Uitwerking “vernieuwd” meerjarenperspectief 2005-2008

- A. Om te komen tot een verantwoorde herrekening van het meerjarenperspectief is het onvermijdelijk dat er een keuze moet worden gemaakt uit de diverse gewenste grote projecten. Vervolgens kan er een herschikking plaatsvinden van de onttrekkingen uit de Algemene reserve ten behoeve van de projecten welke voorrang zouden moeten krijgen. Tenslotte zullen de effecten van dit model moeten worden doorgerekend teneinde een solide en betrouwbaar meerjarenperspectief te kunnen presenteren.
- B. In dit model wordt ervan uitgegaan dat de raad van de gemeente Ameland voorrang geeft aan de onder 3 genoemde projecten, te weten:
1. Reconstructie dorpskern Buren (reeds in uitvoering genomen);
 2. Het fietspad Hollum-Oerd;
 3. Het Redding-en Maritiem Informatiecentrum te Hollum en
 4. Het Kennis- en Innovatie (Natuur)centrum te Nes

Vervolgens moet de raad bereid zijn alle overige gewenste projecten vooralsnog uit te stellen tot er meer duidelijkheid bestaat over de precieze financiële positie van de gemeente Ameland.

- C. De hiervoor met name genoemde projecten kunnen echter niet allemaal in een keer in uitvoering worden genomen. Het is dan ook reëel deze projecten te spreiden over enkele jaren, te weten de jaren 2005, 2006 en 2007. Dat betekent tegelijkertijd dat het - gelet op de ontwikkeling van de Algemene reserve zoals hiervoor is uitgewerkt in 3D - ook verantwoord is over meerdere jaren te beschikken over deze Algemene reserve. Bovendien kan er daardoor een aanzienlijke besparing op de kapitaallasten van deze projecten worden bereikt. Deze uitgangspunten leveren het volgende beeld op, waarbij een splitsing is gemaakt in project, het jaar van uitvoering en de beschikking over een deel van de Algemene reserve:

D.	Omschrijving project	Gemeentelijk deel investeringskosten	Jaar van uitvoering	Beschikking over Algemene reserve
Ad 1:	Reconstructie dorpskern Buren Buren	459.000	2005	459.000
Ad 2:	Fietspad Hollum-Oerd	1.182.000	2005	1.182.000
Ad 3:	Redding-en Maritiem Info-centrum te Hollum	390.000	2006	390.000
Ad 4:	Kennis- en Innovatie (Natuur)centrum te Nes	969.000	2006	969.000
Ad 4:	Vervolg	<u>851.000</u>	2007	_____
	Totaal investeringskosten	<u>3.851.000</u>		
	Totaal beschikkingen			<u>3.000.000</u>

- E. De hiervoor becijferde doorrekening betekent dat alleen het restant van de investeringskosten van het Kennis- en Innovatie (Natuur)centrum te Nes als kapitaallast drukt op de jaarschijven 2007 en 2008. Gelet op de ontwikkeling van de Algemene reserve is het verantwoord alleen in de jaren 2005 en 2006 een bedrag van totaal 3 miljoen euro te onttrekken ten behoeve van genoemde projecten.
- F. De jaarlijkse kapitaallasten van de investering in het Kennis- en Innovatie (Natuur)centrum te Nes worden gevormd door een rentepercentage van 5,5 % en een afschrijvingstermijn van 2,5% per jaar.

6. Effecten meerjarenperspectief 2005-2008

- A. Alleen de kapitaallasten van het project Kennis- en Innovatie (Natuur)centrum te Nes moeten worden vertaald in het “gezuiverde” meerjarenperspectief zoals dat onder 4-A is weergegeven. Het effect hiervan op het meerjarenperspectief is hierna te zien:

Jaarschijf:	2005	2006	2007	2008
“Gezuiverde begrotingssaldi”	./ 375.962	./ 241.093	./ 77.424	+ 106.493
af: kapitaallasten van project 4	_____	_____	./ 68.080	./ 66.910
Begrotingssaldi	./ 375.962	./ 241.093	./ 145.504	+ 39.583
	=====	=====	=====	=====

- B. Indien deze herrekenende begrotingssaldi alsmede de diverse onttrekkingen ten behoeve van de genoemde grote projecten worden toegerekend aan de Algemene reserve, dan daalt deze per 31-12-2008 tot ruim 1 miljoen euro, oftewel tot hetzelfde niveau als in de oorspronkelijk vastgestelde meerjarenbegroting was becijferd. Het verschil is echter dat in deze opzet de effecten van de volgende feiten volledig zijn doorgerekend:

- * de diverse negatieve ontwikkelingen welke bekend zijn geworden ná de vaststelling van de begroting 2005-2008;
- * de realisatie van vier grote projecten met een totaal investeringsniveau voor de gemeente Ameland van bijna 4 miljoen euro, verspreid over de jaren 2005, 2006 2007;
- * het voorlopig “parkeren” van de overige gewenste grote projecten;

Met dit meerjarenperspectief wordt er in het begrotingsjaar 2008 derhalve een positief exploitatiesaldo bereikt, zodat daarmee aan de doelstelling van een sluitende begroting in 2008 wordt voldaan.

III. CONCLUSIE

Indien de raad van de gemeente Ameland bereid is de overwegingen in dit voorstel te ondersteunen, kan een sluitend meerjarenperspectief worden bereikt. Bovendien kunnen thans enkele belangrijke investeringen doorgang vinden, aangezien er financiële dekking kan worden aangegeven met name voor die projecten, die mede afhankelijk zijn van belangrijke externe cofinanciering. Vervolgens kan de raad in de loop van dit begrotingsjaar een heroverweging en/of een keuze maken ten aanzien van meerdere gewenste grote projecten. De besluitvorming daaromtrent is mede afhankelijk van de juiste financiële positie van de gemeente Ameland op dat moment en van het nieuwe meerjarenperspectief.

VOORSTEL

De Raad van de gemeente Ameland, in vergadering bijeen d.d. maart 2005;

- gelet op de Kadernota 2005-2008;
- gelet op de Programmabegroting 2005-2008 en de daarbij behorende bijlagen;
- gelet op de negatieve ontwikkeling van het begrotingssaldo in de jaren 2005-2008;
- gelet op het belang van de voortgang en realisering van enkele grote projecten;
- gelet op het verzoek van de Stichting Amelandse Musea d.d. 2 maart 2005;

overwegende:

- dat de uitgangspunten in dit voorstel in belangrijke mate kunnen bijdragen aan een oplossing van de financiële problemen waarvoor de gemeente Ameland zich thans gesteld ziet;
- dat de conclusie van dit voorstel luidt dat de hierna te noemen projecten doorgang kunnen vinden onder gelijktijdige volledige financiële dekking van de kapitaallasten in de meerjarenbegroting;
 1. Reconstructie dorpskern Buren (reeds in uitvoering genomen);
 2. Het fietspad Hollum-Oerd;
 3. Het Redding-en Maritiem Informatiecentrum te Hollum en
 4. Het Kennis- en Innovatie (Natuur)centrum te Nes
- dat vervolgens de overige grote gewenste projecten dienen te worden uitgesteld;
- dat dit voorstel leidt tot een sluitend meerjarenperspectief;

besluit:

in te stemmen met dit initiatiefvoorstel en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ameland op te dragen dit voorstel verder uit te werken in een herziene begroting 2005 en meerjarenbegroting 2005-2008.

Ameland, maart 2005

De Raad van de Gemeente Ameland, voor deze: